Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MELCHIOR WATHELET
26 päivänä maaliskuuta 2015 [1]

**Asia C-63/14**

**Euroopan komissio**
**vastaan**

**Ranskan tasavalta**

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Valtiontuki — Takaisinperimisvelvollisuus — Julkisen palvelun delegoinnin perusteella maksettavat korvaukset

## I **Johdanto**

1. Nyt käsiteltävä asia kuuluu pitkään luetteloon asioita, jotka koskevat Ranskan tasavallan Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA:lle (jäljempänä SNCM) myöntämiä valtiontukia. [2]

2. Euroopan komissio vaatii 10.2.2014 nostamallaan kanteella unionin tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut SEUT 288 artiklan neljännen kohdan eikä valtiontuesta SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), jota Ranska on myöntänyt Société Nationale Corse Méditerranée -yhtiölle ja Compagnie Méridionale de Navigation -yhtiölle, 2.5.2013 tehdyn komission päätöksen 2013/435/EU [3] (jäljempänä riidanalainen päätös) 3–5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut asetetuissa määräajoissa kaikkia tarvittavia toimenpiteitä periäkseen tuensaajilta takaisin kyseisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa sääntöjenvastaisiksi ja sisämarkkinoille soveltumattomiksi todetut valtiontuet, koska se ei ole perunut asetetuissa määräajoissa kaikkia kyseisen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tukimaksuja ja koska se ei ole ilmoittanut komissiolle asetetussa määräajassa toimenpiteistä, joihin kyseisen päätöksen noudattamiseksi on ryhdytty.

## II **Asiaa koskevat oikeussäännöt**

3. SEUT 108 artiklan 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jos komissio vaadittuaan niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa toteaa, että valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty tuki ei 107 artiklan mukaan sovellu yhteismarkkinoille taikka että tällaista tukea käytetään väärin, se tekee päätöksen siitä, että asianomaisen valtion on komission asettamassa määräajassa poistettava tuki tai muutettava sitä.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Ks. tuomio SNCM ja Ranska v. Corsica Ferries France (C-533/12 P ja C-536/12 P, EU:C:2014:2142); tuomio Corsica Ferries France v. komissio (T-349/03, EU:T:2005:221) ja tuomio Corsica Ferries France v. komissio (T-565/08, EU:T:2012:415), sekä määräys Corsica Ferries France v. komissio (T-231/05, EU:T:2006:2). Ks. myös vireillä oleva asia Ranska v. komissio (T-366/13); vireillä oleva asia SNCM v. komissio (T-454/13); vireillä oleva asia Ranska v. komissio (T-74/14) ja vireillä oleva asia SNCM v. komissio (T-1/15).

3 — EUVL L 220, s. 20.

Jos kyseinen valtio ei noudata päätöstä asetetussa määräajassa, komissio tai mikä tahansa jäsenvaltio, jota asia koskee, voi [SEUT] 258 ja [SEUT] 259 artiklan määräyksistä poiketen saattaa asian suoraan Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

_ _”

4. [SEUT 108] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 [4] 14 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta, jäljempänä ’takaisinperimistä koskeva päätös’. Komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista.

2. Takaisinperimistä koskevan päätöksen nojalla takaisin perittävään tukeen lisätään korko, jonka suuruuden komissio vahvistaa. Korkoa maksetaan siitä päivästä alkaen, jolloin sääntöjenvastainen tuki on ollut tuensaajan käytössä, sen takaisinperimispäivään asti.

3. Takaisinperiminen on toteutettava viipymättä ja asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, jos ne mahdollistavat komission päätöksen välittömän ja tehokkaan täytäntöönpanon, sanotun kuitenkaan rajoittamatta [unionin] tuomioistuimen [SEUT 278] artiklan nojalla antamien määräysten soveltamista. Tämän toteuttamiseksi, ja jos asia on jonkin kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä, asianomaisten jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki oikeudellisissa järjestelmissään käytettävissä olevat tarpeelliset toimenpiteet, mukaan lukien tilapäiset toimet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta [unionin] lainsäädännön soveltamista.”

## III **Tosiseikat**

### A *Riidanalaisen päätöksen antamiseen johtaneet tosiseikat*

5. Korsikan parlamentti antoi 7.6.2007 tekemällään päätöksellä SNCM:n ja Compagnie méridionale de navigation SA:n (jäljempänä CMN) muodostamalle ryhmittymälle tehtäväksi Marseillen sataman ja Korsikan satamien välistä meriliikennettä koskevan julkisen palvelun hoitamisen. Samana päivänä annetulla päätöksellä Korsikan alueellisen julkisyhteisön (collectivité territoriale de Corse, jäljempänä CTC) toimeenpanevan neuvoston (Conseil exécutif) puheenjohtaja valtuutettiin allekirjoittamaan sopimus julkisen palvelun hoitamisesta (convention de délégation de service public, jäljempänä CDSP).

6. CDSP allekirjoitettiin 1.7.2007 ja 31.12.2013 väliseksi ajaksi. CDSP:n 1 §:ssä sen tavoitteeksi määritetään säännöllisten meriliikennepalvelujen hoitaminen kaikilla CDSP:n kattamilla reiteillä Marseillen sataman ja Korsikan Ajaccion, Balagnen, Bastian, Porto-Vecchion ja Proprianon satamien välillä.

7. CDSP:n liitteessä 1 olevissa hankintaeritelmissä määritetään näiden palvelujen luonne ja erotetaan toisistaan seuraavat:

— pysyvä matkustaja- ja rahtiliikenne, joka SNCM-CMN-ryhmittymän on varmistettava ympäri vuoden (jäljempänä peruspalvelu), ja

4 — EUVL L 83, s. 1.

— matkustajaliikenteen lisäpalvelu, jota tarjotaan liikenteen huippukausina noin 37 viikon ajan reiteillä Marseille–Ajaccio ja Marseille–Bastia sekä 1.5.–30.9. reitillä Marseille–Propriano (jäljempänä lisäpalvelu).

8. CDSP:n nojalla molemmat toimeksisaajat saavat Korsikan liikennevirastolta (Office des transports de la Corse, jäljempänä OTC) vuotuisen korvauksen tarjoamistaan perus- ja lisäpalveluista. CDSP:n mukaan kummankin toimeksisaajan vuosittain saama lopullinen taloudellinen korvaus rajoittuu hankintaeritelmästä ilmenevien velvoitteiden hoitamisesta aiheutuneeseen liiketappioon siten, että aluspääomalle saadaan kohtuullinen tuotto suhteessa kyseisen pääoman todellisiin käyttöpäiviin näitä velvoitteita vastaavilla merimatkoilla. CDSP:ssä määrätään julkisen korvauksen mukauttamisesta siinä tapauksessa, että toimeksisaajien tulot ovat niiden esittämien tarjousten mukaisia ennakoituja tuloja pienemmät.

9. CDSP:tä on sen allekirjoittamisen jälkeen muutettu siten, että Korsikan ja Marseillen välisiä vuosittaisia merimatkoja on vähennetty yli 100 matkalla, vuosittaista taloudellista viitekorvausta on vähennetty 6,5 miljoonalla eurolla kummankin toimeksisaajan osalta ja toimeksisaajakohtaista tulojen vuositarkistusmekanismille on asetettu yläraja.

B *Riidanalainen päätös*

10. Corsica Ferries France SAS:n (jäljempänä Corsica Ferries) tehtyä kantelun sääntöjenvastaisista ja sisämarkkinoille soveltumattomista valtiontuista, joita SNCM ja CMN olivat sen mukaan saaneet CDSP:n ansiosta, komissio ilmoitti 27.6.2012 päivätyllä kirjeellä Ranskan viranomaisille päätöksestään aloittaa SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukainen muodollinen tutkintamenettely CDSP:hen mahdollisesti sisältyvistä tuista, joita SNCM:lle ja CMN:lle on myönnetty. [5]

11. Päättäessään, että CDSP:n mukaiset korvaukset ovat sääntöjenvastaisia ja sisämarkkinoille soveltumattomia valtiontukia, komissio kuitenkin katsoi, että tuomiossa Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) vahvistetuista neljästä kriteeristä jää täyttymättä kaksi.

12. Komissio totesi ensinnäkin, että SNCM:n tuottama lisäpalvelu ei ollut tarpeellinen eikä oikeasuhteinen julkisen palvelun todellisen tarpeen tyydyttämiseksi. Lisäksi se katsoi, ettei tarjouspyynnön ehdoilla voitu taata tosiasiallista kilpailua ja ettei taloudellisia korvauksia ollut määritelty etukäteen laaditun kustannuspohjan perusteella tai vertaamalla niitä muiden vastaavien meriliikenneyritysten kustannusrakenteeseen.

13. Komissio päätteli tästä, että SNCM:n ja CMN:n lisäpalvelusta saamat korvaukset ovat valtiontukea. Se totesi, että korvaukset ovat sääntöjenvastaisia, koska niitä ei ollut ilmoitettu etukäteen komissiolle. Se katsoi lisäksi, että SNCM:n ja CMN:n peruspalvelusta saamat korvaukset soveltuvat sisämarkkinoille, toisin kuin korvaukset, joita SNCM on saanut lisäpalvelusta 1.7.2007 alkaen.

14. Edellä mainittujen seikkojen perusteella komissio päätyi riidanalaisessa päätöksessä seuraavaan ratkaisuun:

”1 artikla

SNCM:lle ja CMN:lle 7 päivänä kesäkuuta 2007 [CDSP:n] puitteissa maksetut korvaukset ovat SEUT – – 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtiontukia. Nämä valtiontuet on myönnetty SEUT – – 108 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden vastaisesti.

5 — Ks. lyhennelmä Euroopan unionin virallisessa lehdessä, 5.10.2012 (EUVL C 301, s. 1).

2 artikla

1. SNCM:lle edellä mainitun [CDSP:n] eritelmien I kohdan a alakohdan 2 alakohdassa, I kohdan b alakohdan 2 alakohdassa ja I kohdan d alakohdan 1.4 alakohdassa tarkoitetun lisäkapasiteetin käyttöönottamisesta maksetut korvaukset eivät sovellu sisämarkkinoille.

2. SNCM:lle ja CMN:lle edellä mainitussa [CDSP:ssä] tarkoitettujen muiden palvelujen suorittamisesta maksetut korvaukset soveltuvat sisämarkkinoille.

3 artikla

1. Ranskan on perittävä 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tuet takaisin tuensaajalta.

2. Perittävät määrät tuottavat korkoa, joka lasketaan päivämäärästä, jolloin ne on annettu edunsaajan käyttöön, tosiasialliseen takaisinperintään asti.

3. Korko lasketaan asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun ja asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 271/2008 mukaisesti laaditun perustan mukaisesti.

4. Ranskan on peruttava kaikki 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tukien maksut, jotka suoritettaisiin tämän päätöksen tiedoksiantamisen jälkeen.

4 artikla

1. Edellä olevassa 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tuen takaisinperintä tulee välittömästi voimaan.

2. Ranskan on vastattava siitä, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

5 artikla

1. Ranskan on toimitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta seuraavat tiedot:

a) edunsaajalta perittävä kokonaismäärä (pääoma ja korko);

b) yksityiskohtainen kuvaus tämän päätöksen noudattamiseksi jo toteutetuista tai suunnitelluista toimenpiteistä;

c) asiakirjat, jotka osoittavat, että edunsaaja on ryhtynyt maksamaan tukea takaisin;

d) tarkat päivämäärät ja määrät kuukausittaisista maksuista ja vuotuisista mukautuksista, jotka on suoritettu sopimuksen voimaantulon jälkeen tämän päätöksen tekopäivään asti.

2. Ranskan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä säännöllisesti siihen saakka, kun 2 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on annettava välittömästi komission pyynnöstä tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on annettava myös tarkat tiedot tuensaajalta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.”

15. Komission mukaan takaisinperittävän tuen määräksi oli arvioitu riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana noin 220 224 000 euroa.

### C *Ranskan viranomaisten menettely riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen*

16. Riidanalainen päätös annettiin Ranskan viranomaisille tiedoksi 3.5.2013. Ranskan tasavalta nosti siitä unionin yleisessä tuomioistuimessa kumoamiskanteen 17.7.2013 ja SNCM 27.8.2013.[6] Ranskan tasavalta teki siitä myös välitoimihakemuksen, jonka unionin yleisen tuomioistuimen presidentti hylkäsi,[7] ja tämän jälkeen valituksen, jonka unionin tuomioistuimen varapresidentti hylkäsi.[8]

17. CTC:n toimeenpanevan neuvoston puheenjohtaja Giacobbi pyysi 20.6.2013 päivätyllä kirjeellä komission varapuheenjohtaja Almunialta saada tietää yksityiskohdat riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanosta.

18. Korsikan prefekti lähetti 10.7.2013 CTC:n toimeenpanevan neuvoston puheenjohtajalle kirjeen, jossa riidanalainen päätös oli liitteenä. Kirjeessä Korsikan prefekti pyysi puheenjohtajaa kertomaan, mihin toimiin tämä aikoi päätöksen perusteella ryhtyä. Korsikan prefekti mainitsi lisäksi, että Ranskan hallitus valmistautui riitauttamaan komission päätöksen nostamalla siitä kumoamiskanteen ja tekemään lisäksi välitoimihakemuksen.

19. Korsikan prefekti lähetti samana päivänä SNCM:n hallituksen puheenjohtajalle kopion CTC:n toimeenpanevan neuvoston puheenjohtajalle lähetetystä kirjeestä sekä kopion riidanalaisesta päätöksestä.

20. Komission varapuheenjohtaja kertoi 17.7.2013 päivätyssä kirjeessä CTC:n toimeenpanevan neuvoston puheenjohtajalle, että SNCM:lle lisäpalvelusta myönnettyjen korvausten maksaminen on keskeytettävä välittömästi riidanalaisen päätöksen nojalla, että riidanalaisessa päätöksessä asetettu määräaika, jonka kuluessa päätöksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava, on jo ylittynyt ja että päätöksen täytäntöönpanolle saman päätöksen 4 artiklan 2 kohdassa asetettua määräaikaa on tärkeää noudattaa. Komission varapuheenjohtaja muistutti kirjeessään, että pääsääntöisesti ”tukien takaisinperinnästä vastaa niiden myöntäjä antamalla täysin täytäntöönpanokelpoisen perintäpäätöksen (edellyttäen, että tuen myöntäjällä on laillinen toimivalta tähän); tai muussa tapauksessa jokin muu tähän valtuutettu viranomainen. Tässä tapauksessa takaisinperintävelvollisuus lankeaa ilmeisesti siis [CTC:n] toimeenpanevalle neuvostolle, koska juuri se myönsi sisämarkkinoille soveltumattomat tuet, kuten [riidanalaisen] päätöksen 28 perustelukappaleesta käy ilmi”.

21. CTC:n toimeenpanevan neuvoston puheenjohtaja ilmoitti komission varapuheenjohtajalle 29.7.2013 päivätyllä kirjeellä ryhtyneensä toimiin lisäpalvelua koskevan korvauksen maksatuksen kumoamiseksi. Hän lisäsi kohdanneensa ongelmia ”Ranskan valtion viranomaisten ja erityisesti Korsikan prefektin ja alueellisen tilintarkastusviraston (Chambre régionale des comptes) kanssa, sillä nämä kiistävät komission päätöksen pätevyyden kieltämällä sen täytäntöönpanokelpoisuuden”.

22. Komissio pyysi 2.9.2013 päivätyllä kirjeellä Ranskan viranomaisia ilmoittamaan kymmenen vuorokauden kuluessa kirjeen päiväyksestä toimenpiteistä, joihin ne ovat ryhtyneet riidanalaisen päätöksen täytäntöön panemiseksi. Komissio muistutti kirjeessään Ranskan viranomaisille, että valtiontukien takaisin perimistä koskeva päätös on täydellisesti ja välittömästi täytäntöön pantavissa niin kauan kuin sen täytäntöönpanoa ei ole laillisesti keskeytetty. Se pyysi Ranskan viranomaisia myös täsmentämään, millaisia seurauksia riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanosta on ollut SNCM:n

6 — Kyseessä ovat vireillä oleva asia Ranska v. komissio (T-366/13) ja vireillä oleva asia SNCM v. komissio (T-454/13).

7 — Ks. määräys Ranska v. komissio (T-366/13 R, EU:T:2013:396).

8 — Ks. määräys Ranska v. komissio [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

taloudelliselle tilanteelle, sillä Ranskan viranomaisten mukaan päätöksen täytäntöönpano johtaisi väistämättä SNCM:n maksukyvyttömyyteen ja purkamiseen. Samassa yhteydessä komissio esitti kysymyksiä saamistaan tiedoista, joiden mukaan CTC:n toimeenpaneva neuvosto aikoi OTC:n laatiman raportin perusteella ehdottaa Korsikan parlamentille, että SNCM:n ja CMN:n muodostaman ryhmittymän kanssa allekirjoitettaisiin vuosiksi 2014–2013 uusi Marseillen ja Korsikan satamien välistä matkustaja- ja tavaraliikennettä koskeva CDSP.

23. Koska komissio ei saanut Ranskan viranomaisilta vastausta, se lähetti 20.9.2013 päivätyn kirjeen, jossa se ”[kehotti] uudelleen Ranskan viranomaisia perimään viipymättä takaisin tuen sekä sille kertyneet korot, perumaan (ja tarvittaessa perimään takaisin) kaikki lisäpalvelusta [riidanalaisen päätöksen] tiedoksiantopäivästä lukien maksetut tuet ja lähettämään katsauksen takaisinperinnän tilanteesta sekä selvityksen korkojen laskentamenetelmästä”. Komissio ilmoitti Ranskan viranomaisille, että näiden tulee toimittaa mainitut tiedot 20 työpäivän kuluessa kirjeen päiväyksestä. Komissio totesi lopuksi, että tämä lisäaika ei muuta velvollisuutta panna mainittu päätös viipymättä täytäntöön ja että jos näin ei tehdä, sen yksiköt joutuvat ehdottamaan, että komissio nostaa Ranskan tasavaltaa vastaan kanteen SEUT 108 artiklan 2 kohdan nojalla.

24. Kaksi kuukautta myöhemmin, eli 29.11.2013, Ranskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että CTC oli keskeyttänyt ns. lisäpalvelua koskevien korvausten maksamisen jo heinäkuun 2013 lopussa riidanalaisessa päätöksessä mainittuihin summiin perustuvan alustavan arvion perusteella. Ranskan viranomaiset ilmoittivat, että niiden on vaikeaa arvioida tuensaajilta takaisin perittävän korvauksen kokonaismäärä (korvaus ja korot), koska komission tekemä ero perus- ja lisäpalvelujen välillä on niiden mielestä keinotekoinen ja koska palveluja ei voi erottaa toisistaan vaan ne edistävät osaltaan alueellisen yhtenäisyyden tavoitteen toteutumista.

25. CTC:n toimeenpanevan neuvoston puheenjohtaja lähetti 18.12.2013 liikenneasioista vastaavalle Korsikan työntekijöiden etujärjestön (Syndicat des travailleurs corses) kansalliselle pääsihteerille Mosconille kirjeen, jossa hän kertoi ajamistaan tavoitteista ja ilmoitti muun muassa, että ”CTC ei anna yhtäkään päätöstä eikä käynnistä yhtäkään menettelyä, joka nopeuttaisi [SNCM:n] kohtaloa”.

26. Paljon on tapahtunut sen jälkeen, kun nyt käsiteltävä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne nostettiin 10.2.2014.

27. Ranskan tasavalta kertoi istunnossa, että Veolia-Transdevin 29.10.2014 esittämä vaatimus, jolla se pyrki aikaistamaan SNCM:lle myöntämänsä lainan takaisinmaksua, oli saanut kyseisen yhtiön tekemään 4.11.2014 ilmoituksen maksujensa lakkauttamisesta.

28. Ranskan tasavalta lisäsi myös, että OTC oli 7.11.2014 ja 19.11.2014 antanut kaksi tulojen perintää koskevaa päätöstä sisämarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen takaisin perimiseksi, mutta niissä vahvistettu summa oli noin 198 000 000 euroa, joka on komission mielestä pienempi kuin riidanalaisessa päätöksessä ilmoitettu summa eli 220 224 000 euroa.

29. Tribunal de commerce de Marseillen (Ranska) presidentti vahvisti 28.11.2014 SNCM:n maksujen lakkautuksen ja asetti sen saneerausmenettelyyn kuuden kuukauden ajaksi.[9] Saneerausmenettelyn aloittamisesta annettu päätös julkaistiin 14.12.2014, jonka jälkeen velkojilla oli kaksi kuukautta aikaa ilmoittaa saatavansa.

30. Ranskan viranomaiset kirjasivat sisämarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen 9.1.2015 SNCM:n taseeseen noin 198 000 000 euron suuruiseksi velaksi.

9 — Ks. päivälehti *Le Monden* artikkeli ”SNCM: quatre repreneurs étudieraient le dossier”, 29.11.2014, s. 6.

31. Ranskan tasavalta ilmoitti lisäksi istunnossa unionin tuomioistuimelle, että saneerausmenettelyssä SNCM:stä jätettiin tribunal de commerce de Marseillelle useita ostotarjouksia (lehdistössä mainitaan viisi ostotarjousta ja kaksi aiesopimusta) [10] 2.2.2015.

32. Joidenkin lehdistötietojen mukaan ostotarjouksille oli asetettu ennakkoehtoja, kuten Korsikan ja Ranskan mantereen välistä liikennettä koskevan julkisen palvelun delegoinnin siirto, työehtosopimusten uusiminen ja sääntöjenvastaisten tukien takaisinmaksuvelvollisuuden poistaminen. [11]

D *Asian tausta*

33. Kuten ratkaisuehdotukseni 1 kohdassa jo totesin, nyt käsiteltävä asia kuuluu pitkään luetteloon asioita, jotka koskevat Ranskan tasavallan SNCM:lle myöntämiä valtiontukia. Tuet jakautuvat kahteen ryhmään: SNCM:lle rakenneuudistussuunnitelman perusteella myönnetyt tuet ja sille delegoidusta julkisesta palvelusta maksettavina taloudellisina korvauksina myönnetyt tuet. Näistä tukiryhmistä on käyty kaksi oikeudenkäyntimenettelyä, joita ei pidä sekoittaa toisiinsa, vaikka ne koskevatkin lähes samansuuruisia summia (noin 220 000 000 euroa).

1. Ensimmäinen oikeudenkäyntimenettely

34. Ensimmäinen oikeudenkäyntimenettelyistä alkoi SNCM:lle vuoden 2002 rakenneuudistussuunnitelman perusteella maksettujen tukien riitauttamisella. SNCM:n kilpailija, yksityinen yritys Corsica Ferries, nosti kumoamiskanteen 9.7.2003 tehdystä komission päätöksestä, jossa kyseisten tukien todettiin soveltuvan yhteismarkkinoille. [12]

35. Unionin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi tämän päätöksen 15.6.2005 antamallaan tuomiolla, jossa se katsoi, ettei komissio ollut ottanut huomioon ”muiden kuin välttämättömien varojen luovutusten nettotuottoa kokonaisuudessaan tuen määrän välttämättömyyttä määritettäessä”. [13] Kyseisestä tuomiosta ei ole valitettu.

36. Komissio teki 8.7.2008 uuden päätöksen, [14] jonka mukaan vuoden 2002 rakenneuudistussuunnitelman mukaiset toimenpiteet olivat sääntöjenvastaisia valtiontukia mutta soveltuivat yhteismarkkinoille, ja vuoden 2006 yksityistämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet puolestaan eivät olleet EY 87 artiklan 1 kohdassa (josta on tullut SEUT 107 artiklan 1 kohta) tarkoitettuja valtiontukia.

37. Tämä päätös kumottiin 11.9.2012 annetulla tuomiolla Corsica Ferries France v. komissio (T-565/08, EU:T:2012:415). Kyseisestä tuomiosta tehty valitus kumottiin 4.9.2014 annetulla unionin tuomioistuimen tuomiolla. [15]

10 — Ks. päivälehti *Le Monden* artikkeli ”SNCM: quatre offres de reprise sont jugées sérieuses”, 4.2.2015; artikkeli on luettavissa internetosoitteessa http://www.lemonde.fr/economie/article/2015/02/04/sncm-quatre-offres-de-reprise-sont-jugees-serieuses_4569801_3234.html.

11 — Ks. Ranskan France 3 -kanavalla 5.2.2015 esitetty ohjelma ”Nouveau rendez-vous judiciaire le 18 mars pour la SNCM” internetosoitteessa http://france3-regions.francetvinfo.fr/provence-alpes/2015/02/05/nouveau-rendez-vous-judiciaire-le-18-mars-pour-la-sncm-648939.html.

12 — Ks. 9.7.2003 tehty komission päätös 2004/166/EY rakenneuudistustuesta, jonka Ranska aikoo myöntää Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) -meriliikenneyhtiölle (EUVL 2004, L 61, s. 13).

13 — Tuomio Corsica Ferries France v. komissio (T-349/03, EU:T:2005:221, 315 kohta).

14 — Ks. 8.7.2008 tehty komission päätös 2009/611/EY toimenpiteistä C 58/2002 (ex N 118/2002), jotka Ranska on toteuttanut Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) -meriliikenneyhtiön hyödyksi (EUVL 2009, L 225, s. 180).

15 — Tuomio SNCM ja Ranska v. Corsica Ferries France (C-533/12 P ja C-536/12 P, EU:C:2014:2142).

38. Sitä ennen komissio määräsi 20.11.2013 perittäviksi takaisin kyseisten tuomioiden kohteena olleet SNCM:n rakenneuudistussuunnitelman mukaiset määrät.[16] Ranskan tasavalta nosti tammikuussa 2014[17] ja SNCM tammikuussa 2015 kyseisestä päätöksestä jälleen kumoamiskanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa.

2. Toinen oikeudenkäyntimenettely

39. Toinen oikeudenkäyntimenettely koskee vuonna 2007 allekirjoitettua CDSP:tä, jossa määrättiin SNCM:lle ja CMN:lle maksettavista taloudellisista korvauksista. Vuonna 2013 komissio totesi lisäpalvelua koskevat korvaukset sääntöjenvastaisiksi ja määräsi ne takaisinperintään.

40. Ranskan tasavalta ja SNCM ovat nostaneet kyseisestä päätöksestä kumoamiskanteet, jotka ovat vireillä unionin yleisessä tuomioistuimessa. Juuri näiden kanteiden yhteydessä Ranskan tasavalta teki komission päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseksi välitoimihakemuksen, jonka unionin yleisen tuomioistuimen presidentti[18] hylkäsi määräyksellään; unionin tuomioistuimen varapresidentti[19] puolestaan hylkäsi määräyksestä tehdyn valituksen.

41. Riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon laiminlyönti on myös tämän jäsenyysvelvoitteen noudattamatta jättämistä koskevan kanteen keskiössä.

42. Komissio totesi lisäksi istunnossa, että Ranskan viranomaiset olivat syyskuussa 2013 jälleen maksaneet SNCM:lle huomattavia rahasummia – komissiolle tästä ilmoittamatta – myöntämällä sille muiden etujen lisäksi uuden julkisen palvelun delegoinnin, joka on voimassa kymmenen vuotta ja jonka ehdot ovat hyvin kiistanalaiset.

## IV **Oikeudenkäyntimenettely unionin tuomioistuimessa**

43. Komissio nosti kanteensa 10.2.2014. Ranskan tasavalta jätti vastineensa 23.4.2014, ja komissio puolestaan vastauskirjelmänsä 2.6.2014. Kirjallinen käsittely päätettiin Ranskan tasavallan toimitettua vastaajan vastauksensa 14.7.2014.

44. Asiassa pidettiin 5.2.2015 istunto, jonka aikana komissio ja Ranskan tasavalta esittivät suulliset huomautuksensa.

## V **Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen, josta Ranskan tasavaltaa moititaan**

45. Komissio väittää kannekirjelmässään, että koska Ranskan tasavalta

— ei ole toteuttanut asetetuissa määräajoissa kaikkia tarvittavia toimenpiteitä periäkseen riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa sääntöjenvastaisiksi ja sisämarkkinoille soveltumattomiksi todetut valtiontuet takaisin tuensaajilta,

— ei ole perunut asetetuissa määräajoissa kaikkia kyseisen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tukimaksuja,

16 — Ks. 20.11.2013 tehty komission päätös 2014/882/EU valtiontuesta SA 16237 (C58/02) (ex N118/02), jonka Ranska on myöntänyt SNCM:lle (EUVL 2014, L 357, s. 1).

17 — Ks. vireillä oleva asia Ranska v. komissio (T-74/14) ja vireillä oleva asia SNCM v. komissio (T-1/15).

18 — Ks. määräys Ranska v. komissio (T-366/13 R, EU:T:2013:396).

19 — Ks. määräys Ranska v. komissio [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

— ei ole ilmoittanut komissiolle asetetussa määräajassa toimenpiteistä, joihin kyseisen päätöksen noudattamiseksi on ryhdytty,

se ei ole noudattanut SEUT 288 artiklan neljännen kohdan eikä mainitun päätöksen 3–5 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

A *Ensimmäinen väite, jonka mukaan sääntöjenvastaisia tukia ei ole peritty takaisin*

1. Johdanto

46. Kun komissio toteaa tietyn tuen sääntöjenvastaiseksi, sen määräämä kyseisen tuen takaisinperintä toteutetaan edellytyksin, joista säädetään asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 3 kohdassa; siinä säädetään seuraavaa:

”– – [t]akaisinperiminen on toteutettava viipymättä ja asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, jos ne mahdollistavat komission päätöksen välittömän ja tehokkaan täytäntöönpanon. Tämän toteuttamiseksi, ja jos asia on jonkin kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä, asianomaisten jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki oikeudellisissa järjestelmissään käytettävissä olevat tarpeelliset toimenpiteet, mukaan lukien tilapäiset toimet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta [unionin] lainsäädännön soveltamista.”

47. Ranskan tasavalta ei kiistä sitä, ettei toimivaltainen Ranskan viranomainen – eli CTC – ole ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin periäkseen riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa sääntöjenvastaisiksi ja sisämarkkinoille soveltumattomiksi todetut valtiontuet takaisin.

48. Komission kannekirjelmän liiteasiakirjat osoittavat tämän oikeudellisesti riittävällä tavalla.

49. CTC:n toimeenpanevan neuvoston puheenjohtaja Giacobbi ilmoitti ensinnäkin komission varapuheenjohtaja Almunialle 29.7.2013 päivätyssä kirjeessään ”kohdanneensa ongelmia *Ranskan valtion viranomaisten* ja erityisesti Korsikan prefektin ja alueellisen tilintarkastusviraston kanssa, sillä nämä *kiistävät komission päätöksen pätevyyden kieltämällä sen täytäntöönpanokelpoisuuden*”.[20]

50. Lisäksi hän vakuutti liikenneasioista vastaavalle Korsikan työntekijöiden etujärjestön kansalliselle pääsihteerille Mosconille 18.12.2013 päivätyssä kirjeessään, että ”*CTC ei anna yhtäkään määräystä* eikä käynnistä yhtäkään menettelyä, joka nopeuttaisi yhtiön kohtaloa”.[21]

2. Ranskan tasavallan lausumat

51. Ranskan tasavalta vetoaa täytäntöönpanosta kieltäytyessään täydelliseen mahdottomuuteen panna riidanalainen päätös asianmukaisesti täytäntöön, mikä on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ”ainoa peruste, johon jäsenvaltio voi puolustuksekseen vedota komission [SEUT] [108] artiklan 2 kohdan nojalla nostamaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta vastaan”.[22]

20 — Kursivointi tässä.

21 — Kursivointi tässä.

22 — Tuomio komissio v. Ranska (C-214/07, EU:C:2008:619, 44 kohta). Ks. vastaavasti myös tuomio komissio v. Belgia (52/84, EU:C:1986:3, 16 kohta); tuomio komissio v. Saksa (94/87, EU:C:1989:46, 9 kohta); tuomio komissio v. Kreikka (C-183/91, EU:C:1993:233, 19 kohta); tuomio komissio v. Portugali (C-404/97, EU:C:2000:345, 39 kohta); tuomio komissio v. Ranska (C-261/99, EU:C:2001:179, 23 kohta); tuomio komissio v. Espanja (C-404/00, EU:C:2003:373, 45 kohta) ja komissio v. Espanja (C-177/06, EU:C:2007:538, 46 kohta).

52. Ranskan tasavalta korostaa, että sen olisi tässä tapauksessa mahdotonta panna riidanalainen päätös täytäntöön, sillä sen täytäntöönpano johtaisi väistämättä SNCM:n[23] maksukyvyttömyyteen ja purkamiseen, mikä aiheuttaisi puolestaan erittäin vakavia häiriöitä yleiselle järjestykselle ja uhkaisi katkaista Ranskan mantereen ja Korsikan välisen alueellisen yhteyden.

53. SNCM:n maksukyvyttömyydestä Ranskan tasavalta toteaa, että koska SNCM:n rahoitusomaisuus oli tilikauden 2012 tilinpäätöksen mukaan yhteensä 87 831 000 euroa 31.12.2012, 220 224 000 euron suuruisen summan takaisinperintä olisi väistämättä johtanut yrityksen maksujen lakkauttamiseen. Koska SNCM:n kassatilanne oli suuresti sen enemmistöosakkaan, Veolia-Transdevin, myöntämän 87 300 000 euron suuruisen keskipitkän aikavälin lainan varassa, ja Veolia-Transdev olisi voinut milloin tahansa vaatia lainan takaisinmaksua etuajassa, 220 224 000 euron suuruisen summan takaisinperintä olisi väistämättä tehnyt mahdottomaksi rahoittaa SNCM:n toiminnan jatkumista. Koska yrityksen nettotappiot vuodelta 2012 olivat lisäksi 14 251 000 euroa, joihin olisi vielä pitänyt lisätä kyseiset 220 224 000 euroa, olisi käynyt erittäin epätodennäköiseksi, että jokin yritys olisi kiinnostunut SNCM:n ostamisesta, ja tämä olisi väistämättä purettu.

54. Ranskan tasavalta korostaa vielä, että SNCM:n purkaminen aiheuttaisi vakavia häiriöitä yleiselle järjestykselle ja yhteiskuntarauhalle, koska työmarkkinailmapiiri SNCM:ssä ja Marseillen satamassa on jo erityisen kiristynyt. Ranskan mukaan SNCM:n yksityistämisilmoitusta seuranneissa lakoissa vuonna 2005 lakkolaiset olivat vallanneet Marseillen satamassa olleita aluksia ja estäneet siten useiden tuhansien matkustajien matkaanlähdön, kaapanneet yhden aluksen ja pitäneet SNCM:n pääjohtajaa laittomasti vangittuna. Lakot olivat laajenneet ja seisauttaneet Marseillen sataman täysin, mikä haittasi niin matkustaja- ja rahtiliikennettä kuin petrokemian kuljetuksia.

55. SNCM:n työmarkkinailmapiiri ei ole Ranskan mukaan parantunut myöhemminkään vaan yrityksessä puhkesi uusia lakkoja vuoden 2011 alussa. Maaliskuussa 2014 SNCM:n kolme ammattiliittoa ja yksi merimiesliitto Marseillesta olivat kutsuneet lakkoon koko yrityksen henkilöstön yrityksen hallintoneuvoston pidettyä helmi- ja maaliskuussa 2014 kokouksen, joiden aikana Veolia-Transdev oli ilmoittanut vastustavansa uusia laivatilauksia ja haluavansa aloittaa SNCM:ää koskevan maksukyvyttömyysmenettelyn.

56. Kesäkuun 2014 lakko toi Ranskan tasavallan mukaan esiin Korsikan talouden ongelmat, sillä se tapahtui yleisen kriisin ja työpaikkojen moninaisten säilyttämissuunnitelmien sekä lukuisten joukkoirtisanomisten leimaamassa kansallisessa tilanteessa. Ranskan viranomaiset korostavat tältä osin ja vastauksena komission väitteisiin, että juuri niillä on parhaimmat edellytykset arvioida tilanteen ylikuumenemisen tai yleiselle järjestykselle aiheutuvien häiriöiden uhkaa sekä riskejä, jotka liittyvät julkisen vallan käyttöön tai sen puutteeseen tällaisten häiriöiden estämiseksi tai lopettamiseksi.

57. Ranskan tasavalta toteaa lisäksi, että yleisen järjestyksen vaarantavat häiriöt, jotka liittyvät SNCM:n purkamiseen, johtaisivat väistämättä Ranskan mantereen ja Korsikan välisen alueellisen yhtenäisyyden katkeamiseen, kuten jo tapahtuikin vuoden 2005 lakkojen aikana, jolloin Korsikalla oli huomattavia ongelmia saada lääkevarastojen, verivalmisteiden, moottoripolttoaineiden ja muiden polttoaineiden sekä välttämättömyystavaroiden täydennystä. Tämän yhteyden katkeaminen haittaisi myös tuhansien matkustajien – ammatti-ihmisten, matkailijoiden tai paikallisten asukkaiden – kuljettamista.

58. Ranskan tasavalta väittää, että yhtenäisyyden katkeaminen jatkuisi yhteiskunnallisen tilanteen tasaantumisen jälkeenkin. Ranskan viranomaiset nimittäin korostavat, että SNCM:llä on huomattava osuus Korsikan liikennöinnistä: 34,2 prosenttia matkustajaliikenteestä ja 39 prosenttia rahtiliikenteestä.

23 — Nyt käsiteltävässä asiassa käsitellään ainoastaan SNCM:ää, koska CMN on saanut ainoastaan peruspalveluja koskevia taloudellisia korvauksia, jotka komissio on todennut sääntöjenvastaisiksi valtiontuiksi mutta joiden se on katsonut soveltuvan sisämarkkinoille SEUT 106 artiklan 2 kohdan nojalla (ks. riidanalaisen päätöksen 213 perustelukappale).

59. Mikään muu yhtiö ei ole Ranskan tasavallan mukaan ehdottanut liikennöivänsä kaikkiin Korsikan satamiin, kuten SNCM tällä hetkellä tekee (se liikennöi muun muassa Balagnen, Porto-Vecchion ja Proprianon satamiin), ja on erittäin epätodennäköistä, että Corsica Ferriesillä tai CMN:llä olisi riittävästi kapasiteettia hoitaa meriyhteydet Marseillesta käsin niillä ehdoilla, jotka sisältyvät vuosiksi 2013 ja 2024 tehtyyn julkisen palvelun delegointiin. Sama toteamus pätee tilanteeseen, jossa CMN ja Corsica Ferries muodostaisivat ryhmittymän Ranskan mantereen ja Korsikan välisten yhteyksien hoitamiseksi.

60. Ranskan tasavallan mielestä olisi siis harhauttavaa uskoa, että muut liikenteenharjoittavat kykenisivät ottamaan käyttöön lyhyellä aikavälillä Korsikan ja Marseillen välisen liikennepalvelun, jonka avulla voitaisiin täyttää SNCM:n häviämisen aiheuttama aukko, ja ne viittaavat riidanalaisen päätöksen 146 perustelukappaleeseen, jonka mukaan ”muut markkinoiden toimijat tunnustavat itse, että ne eivät pystyisi varmistamaan [perus]palvelua”.

## 3. Asian arviointi

61. Syyt, jotka Ranskan tasavalta esittää perustellakseen kyseessä olevien sääntöjenvastaisten tukien takaisinperinnän laiminlyönnin, eivät mielestäni täytä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettua täytäntöönpanon täydellisen mahdottomuuden perustetta.

### a) Argumentti, jonka mukaan SNCM:n purkaminen olisi väistämätöntä, mikäli riidanalainen päätös pantaisiin täytäntöön

62. Ranskan tasavallan mielestä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpano johtaisi väistämättä SNCM purkamiseen, koska takaisin perittävien tukien määrä ylittää selvästi SNCM:n varat.

63. En yhdy tähän näkemykseen.

64. Riidanalaisen päätöksen täytäntöönpano heti sen jälkeen, kun päätös oli annettu tiedoksi Ranskan tasavallalle, ei ensinnäkään edellyttänyt väistämättä SNCM:n purkamista, vaan se edellyttäisi ensi vaiheessa sitä, että toteutetaan kansallisen lainsäädännön nojalla sitovia toimenpiteitä, joiden perusteella tuen takaisinperintä voidaan suorittaa.

65. Komission varapuheenjohtajakin totesi 17.7.2013 päivätyssä kirjeessään CTC:n toimeenpanevan neuvoston puheenjohtajalle, että ”tukien takaisinperinnästä vastaa niiden myöntäjä *antamalla täysin täytäntöönpanokelpoisen perintäpäätöksen*”.[24]

66. Tällaisen päätöksen antaminen ei tarkoita automaattisesti SNCM:n asettamista purkamismenettelyyn. Unionin lainsäädäntö ei nimittäin estä kansallisia tuomioistuimia lykkäämästä tällaisen perintäpäätöksen vaikutuksia estääkseen vakavien ja korvaamattomien vahinkojen syntymisen asianomaiselle yhtiölle.

67. Jos SNCM:ää ei olisi asetettu saneerausmenettelyyn 28.11.2014, näin olisi voitu toimia siinäkin tapauksessa, että nyt käsiteltävässä asiassa annettavassa tuomiossa katsottaisiin Ranskan jättäneen jäsenyysvelvoitteensa noudattamatta.

24 — Kursivointi tässä.

68. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti katsoi riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämishakemusta koskevassa asiassa, että kyseinen päätös velvoittaa Ranskan viranomaiset ryhtymään sitoviin toimenpiteisiin, ”joita voidaan lykätä, jos asia saatetaan kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi – –, mikä saattaa estää Ranskan viranomaisia saattamasta takaisinperintämenettelyn päätökseen”. [25]

69. Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on nimittäin katsottu, että ”valtiontukea saaneen yrityksen hakiessa unionin tuomioistuimilta lykkäystä komission sellaisen päätöksen täytäntöönpanoon, jossa kyseinen tuki määrätään perittäväksi takaisin, se, että kyseinen yritys voi sisäisten oikeussuojakeinojen avulla puolustautua kansallisella tasolla toteutettavia takaisinperintätoimia vastaan, voi auttaa sitä välttämään vakavan ja korvaamattoman vahingon, jonka mainitun tuen takaisinmaksu aiheuttaa”. [26]

70. Tämä osoittaa selvästi, että Ranskan viranomaisten ryhtyminen sitoviin toimenpiteisiin riidanalaisen päätöksen täytäntöön panemiseksi ei olisi automaattisesti johtanut SNCM:n purkamiseen, kuten Ranskan tasavalta antaa ymmärtää.

71. Päinvastainen väite, jonka mukaan purkamisen mahdollisuus tekisi täytäntöönpanon täysin mahdottomaksi, merkitsisi täyttä seuraamusten määräämättä jättämistä tapauksissa, joissa sääntöjenvastaisia tukia on myönnetty vaikeuksissa oleville yrityksille, sillä niiden tarvitsisi vain vedota maksukyvyttömyyteen välttyäkseen jopa maksamasta velkojille saneerausmenettelyssä kyseessä olevia summia.

72. Todettakoon lisäksi, että vaikka nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien tukien palauttamiseen perustuva saatava olisi merkitty saatavaluetteloon riidanalaisessa päätöksessä asetetuissa määräajoissa ja kokonaisuudessaan, [27] vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tämä merkitseminen saatavaluetteloon ”mahdollistaa takaisinperintävelvollisuuden noudattamisen vain, jos siinä tapauksessa, että valtion viranomaiset eivät pysty perimään tukien määrää takaisin kokonaisuudessaan, konkurssimenettely johtaa sääntöjenvastaisten tukien saajayrityksen purkamiseen eli sen toiminnan lopulliseen lopettamiseen”, [28] ja tästä ei ole kyse nyt käsiteltävässä asiassa.

73. Tuomion komissio v. Espanja (C-499/99, EU:C:2002:408) 37 kohdan mukaan tästä seuraa, että ”[s]e, ettei realisoitavia varoja ole, on nimittäin – – *ainoa tapa*, jolla Espanjan hallitus voi osoittaa tukien perimisen täydellisen mahdottomuuden”; [29] myöskään tästä ei ole kyse nyt käsiteltävässä asiassa.

74. Huomautan vielä kolmanneksi, että velvollisuus antaa perintäpäätös, jonka perusteella riidanalaisella päätöksellä sääntöjenvastaisiksi todetut tuet voidaan periä takaisin, on välttämätöntä käsiteltävässä asiassa myös siksi, että tribunal de commerce de Marseille asetti SNCM:n saneerausmenettelyyn 28.11.2014.

75. Näin ollen se tehtävä, jonka tribunal de commerce de Marseille antoi selvitysmiehille ja joka oli SNCM:n pelastaminen löytämällä sille ostajia, [30] edellyttää, että näille ilmoitetaan SNCM:n velvollisuudesta maksaa takaisin Ranskan myöntämät valtiontuet.

25 — Ks. määräys Ranska v. komissio (T-366/13 R, EU:T:2013:396, 41 kohta), joka on vahvistettu muutoksenhakumenettelyssä 21.1.2014 annetulla unionin tuomioistuimen varapresidentin määräyksellä Ranska v. komissio [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

26 — Ks. määräys Alcoa Trasformazioni v. komissio [C-446/10 P(R), EU:C:2011:829, 46 kohta]. Ks. vastaavasti myös määräys Deufil v. komissio (310/85 R, EU:C:1986:58, 22 kohta), määräys Belgia v. komissio (142/87 R, EU:C:1987:281, 26 kohta) ja määräys Ranska v. komissio (T-366/13 R, EU:T:2013:396, 44 kohta).

27 — Muistutan, että merkintä tehtiin vasta 9.1.2015 ja riidanalaisessa päätöksessä säädettyä 220,224 miljoonaa euroa pienemmällä määrällä. Komission mukaan täytäntöönpanokelpoisen perintäpäätöksen antaminen on vasta riidanalaisen päätöksen ”täytäntöönpanon ensimmäinen vaihe”.

28 — Ks. tuomio komissio v. Espanja (C-610/10, EU:C:2012:781, 104 kohta). Ks. myös tuomio komissio v. Puola (C-331/09, EU:C:2011:250, 63–65 kohta) ja tuomio komissio v. Italia (C-454/09, EU:C:2011:650, 35 ja 36 kohta).

29 — Kursivointi tässä.

30 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 29 kohta ja päivälehti *Le Monden* artikkeli ”SNCM: quatre repreneurs étudieraient le dossier”, 29.11.2014, s. 6.

76. Jos osoittautuisi, että tribunal de commerce de Marseilleen toimitetuissa SNCM:n ostotarjouksissa edellytetään sääntöjenvastaisten tukien takaisinmaksuvelvoitteen poistamista erottamalla SNCM ja uusi rakenne taloudellisesti toisistaan,[31] on hyvä muistaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sääntöjenvastaisten tukien takaisinperinnän mahdottomuus poistuu, mikäli perustetaan uusi yritys jatkamaan osaa sääntöjenvastaisia tukia saaneen purettavan yrityksen toiminnasta, koska ”mainitun toiminnan jatkaminen ilman, että kyseiset tuet on peritty kokonaan takaisin, on omiaan ylläpitämään mainitun yhtiön markkinoilla kilpailijoihinsa nähden saamasta kilpailuedusta johtuvaa kilpailun vääristymää. Näin ollen mainitunlaista äskettäin perustettua yhtiötä voidaan pitää velvollisena palauttamaan kyseiset tuet, jos sillä edelleen on kyseinen kilpailuetu. Näin on muun muassa silloin, kun todetaan, että kyseinen yhtiö edelleen tosiasiallisesti hyötyy mainittujen tukien saamiseen liittyvästä kilpailuedusta, erityisesti silloin, kun kyseinen yhtiö ostaa selvitystilassa olevan yhtiön omaisuuden maksamatta vastineeksi markkinaehtojen mukaista hintaa, *tai silloin, kun todetaan, että mainitunlaisen yhtiön perustamisella on vältytty mainittujen tukien palauttamisvelvollisuudelta*”.[32]

b) Argumentit, jotka koskevat yleiselle järjestykselle aiheutuvien erittäin vakavia häiriöiden sekä Ranskan mantereen ja Korsikan välisen alueellisen yhtenäisyyden katkeamisen uhkaa

77. Toisin kuin argumentissa, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen täytäntöönpano johtaisi väistämättä SNCM:n purkamiseen, näissä argumenteissa vedotaan ainoastaan ”uhkiin” tai pelkoon siitä, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpano aiheuttaisi eräitä tilanteita.

78. Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että ”vaikka ylitsepääsemättömät vaikeudet voivat estää jäsenvaltiota noudattamasta [unionin] oikeuden mukaisia velvoitteitaan – –, *jäsenvaltio ei voi perustella pelkällä näiden vaikeuksien uhalla sitä, että se ei sovella [unionin] oikeutta asianmukaisesti*”.[33]

79. Lisäksi on katsottu, että kun jäsenvaltio ”ei [yritä] mitenkään periä kyseistä [tukea] takaisin, ei voida näyttää toteen, että takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpaneminen olisi mahdotonta”.[34]

80. Unionin oikeuskäytännössä on kaksi tuomiota, joista on hyötyä tarkasteltaessa yleiselle järjestykselle aiheutuvien häiriöiden uhkaa; ne ovat tuomio komissio v. Ranska (C-52/95, EU:C:1995:432) ja tuomio komissio v. Ranska (C-265/95, EU:C:1997:595).

81. Tuomioon komissio v. Ranska (C-52/95, EU:C:1995:432) johtanut asia koski jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä, joka johtui siitä, etteivät Ranskan viranomaiset ryhtyneet syyte- tai hallintotoimiin sellaisia Ranskan lipun alla purjehtivien alusten vastuuhenkilöitä vastaan, jotka harjoittivat anjoviksen kalastusta ja siihen liittyviä toimintoja komission antamien kalastuskieltojen vastaisesti.[35]

31 — Yksi ostotarjouksensa jättäneistä yrittäjistä on todennut, että ”tärkeintä [asiassa] on tietää, täyttääkö hyväksyttävä tarjous Euroopan komission haluaman oikeudellisen erottamisen kriteerit. Jos ei, valittu tarjoaja voisi joutua maksamaan sääntöjenvastaiset tuet takaisin. Kaikkien tarjousten, ja ainakin oman tarjoukseni, ehtona on tämän riskin poistaminen – –”. Ks. päivälehti *Corse-Matinin* artikkeli ”SNCM: ‘Nous serons très attentifs aux attentes de la Corse’”, 6.2.2015. Artikkeli on luettavissa internetosoitteessa http://www.corsematin.com/article/derniere-minute/sncm-%C2%ABnous-serons-tres-attentifs-aux-attentes-de-la-corse%C2%BB.1689605.html. Ks. myös tämän ratkaisuehdotuksen 31 ja 32 kohta.

32 — Tuomio komissio v. Espanja (C-610/10, EU:C:2012:781, 106 kohta). Kursivointi tässä. Ks. vastaavasti myös tuomio Saksa v. komissio (C-277/00, EU:C:2004:238, 86 kohta).

33 — Tuomio komissio v. Italia (C-280/95, EU:C:1998:28, 16 kohta). Ks. vastaavasti myös tuomio komissio v. Ranska (C-52/95, EU:C:1995:432, 38 kohta); tuomio komissio v. Ranska (C-265/95, EU:C:1997:595, 55 kohta); tuomio komissio v. Ranska (C-441/06, EU:C:2007:616, 43 kohta) ja tuomio komissio v. Puola (C-331/09, EU:C:2011:250, 72 kohta).

34 — Tuomio Italia v. komissio (C-6/97, EU:C:1999:251, 34 kohta).

35 — Kyseessä ovat Ranskan lipun alla purjehtivien alusten anjoviksen pyynnin lopettamisesta 21.5.1991 annettu komission asetus (ETY) N:o 1326/91 (EYVL L 127, s. 11) ja Ranskan lipun alla purjehtivien alusten anjoviksen pyynnin lopettamisesta 13.4.1992 annettu komission asetus (ETY) N:o 942/92 (EYVL L 101, s. 42).

82. Ranskan tasavalta oli korostanut, että ”anjoviksen kalastus[kausi sujui] niin vaikean sosiaalistaloudellisen ilmapiirin vallitessa, että oli pelättävissä merkittäviä ongelmia, jotka olisivat saattaneet aiheuttaa vakavia taloudellisia vaikeuksia. Toimivaltaisten viranomaisten oli siis [ollut] pakko olla nostamatta kanteita rikkomisista vastuussa olevia henkilöitä vastaan”. [36]

83. Tämä argumentti hylättiin tuomiossa lyhyesti toteamalla, että ”[p]elkällä sisäisten vaikeuksien uhalla ei voida perustella kyseisen säännöstön soveltamisen laiminlyöntiä”. [37]

84. Tuomio komissio v. Ranska (C-265/95, EU:C:1997:595) koski puolestaan Espanjasta ja muista jäsenvaltioista peräisin olevien maataloustuotteiden (erityisesti mansikoiden) tuontia Ranskaan.

85. Ranskan tasavalta perusteli sitä, ettei se ollut toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä, joilla taattaisiin Ranskan alueella maataloustuotteiden kaupan vapaus Euroopan unionissa, väittämällä, että ”ranskalaisten maanviljelijöiden tilanne oli niin vaikea, että oli aihetta pelätä, että toimivaltaisten viranomaisten määrätietoisemmat toimenpiteet olisivat saattaneet aiheuttaa kyseisten elinkeinonharjoittajien keskuudessa väkivaltaisia reaktioita, jotka olisivat aiheuttaneet vielä vakavampaa vahinkoa yleiselle järjestykselle tai jopa yhteiskunnallisia levottomuuksia”. [38]

86. Tässä asiassa annetussa tuomiossa katsottiin, että ”jollei kyseinen jäsenvaltio pysty osoittamaan, että sen toimenpiteistä aiheutuisi yleiselle järjestykselle *seurauksia, joita se ei pystyisi estämään käytettävissään olevilla keinoilla*, jäsenvaltiolla on velvollisuus toteuttaa kaikki [unionin] oikeuden vaikutuksen ja tehokkuuden takaamiseen soveltuvat toimenpiteet, jotta [unionin] oikeuden asianmukainen soveltaminen voidaan turvata kaikkien taloudellisten toimijoiden intressin mukaisesti” [39] ja että ”käsiteltävänä olevassa tapauksessa vastaajana oleva hallitus ei ole konkreettisesti osoittanut, että yleistä järjestystä uhkaisi sellainen todellinen vaara, jota se ei voisi torjua”. [40]

87. Ranskan tasavalta ei ole mielestäni näyttänyt tämänkertaisessakaan asiassa toteen, että sitoviin toimiin ryhtyminen riidanalaisen päätöksen täytäntöön panemiseksi aiheuttaisi yleiselle järjestykselle seurauksia, joita se ei pystyisi torjumaan käytettävissään olevin keinoin.

88. Edes siltä osin kuin on kyse mahdollisuudesta turvautua julkisen vallan käyttöön, joka kuuluu jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan, Ranskan tasavalta ei ole näyttänyt toteen, että sen olisi täysin mahdotonta turvautua julkisen vallan keinoihin, jos sen pelkäämät häiriöt yleiselle järjestykselle toteutuisivat.

89. Aluksi on hyvä muistuttaa, että – toisin kuin Ranskan tasavalta pelkää – OTC:n perintäpäätösten viivästyminen – 7.11.2014 ja 19.11.2014 – ja niiden merkitseminen saatavaluetteloon 9.1.2015, jotka ovat riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon ensimmäiset vaiheet, eivät ole aiheuttaneet mitään häiriöitä yleiselle järjestykselle. [41]

90. Ranskan tasavallan vastineen liiteasiakirjoista on käynyt lisäksi ilmi, että Ranskan viranomaiset pystyivät torjumaan yleiseen järjestykseen kohdistuvat uhat vuoden 2005 lakon pitkittymisen yhteydessä. Lainvalvontaviranomaisten avulla nimittäin palautettiin vapaa kulku Ajaccion satamaan, lakkoilijoiden kaappaama alus vallattiin takaisin ja ajettiin pois lakkolaiset, jotka olivat sulkeneet Fos-sur-Merin ja Lavéran öljyterminaalit.

36 — Tuomio komissio v. Ranska (C-52/95, EU:C:1995:432, 37 kohta).

37 — Ibidem (38 kohta).

38 — Tuomio komissio v. Ranska (C-265/95, EU:C:1997:595, 54 kohta).

39 — Ibidem (56 kohta). Kursivointi tässä.

40 — Ibidem (57 kohta).

41 — En ymmärrä, miten se, että nämä vaiheet olivat tapahtuneet tribunal de commerce de Marseillen päätöksen jälkeen, poisti – kuten Ranskan tasavalta istunnossa väitti – kaiken yleiseen järjestykseen kohdistuvan uhan.

91. Ranskan tasavalta vetoaa myös uhkaan siitä, että lakkolaiset voisivat aiheuttaa materiaalista tuhoa, mutta se ei kuitenkaan arvioi tuhoja tarkemmin eikä vertaa niitä siihen yleiseen etuun, jota riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanosta saadaan.

92. Muistutan vielä ylimääräisenä perusteluna, että Ranskan tasavalta on jo esittänyt tämänkaltaisia argumentteja perustellakseen SNCM:n rakenneuudistukseen myönnettyjä tukia [42] ja että unionin tuomioistuin on hylännyt kyseiset argumentit katsoen, että ”lyhyet viittaukset [lakkoilijoiden pilaamaan] jäsenvaltion imagoon maailmanlaajuisena toimijana eivät riitä sen osoittamiseksi, ettei kyse ole unionin oikeudessa tarkoitetusta tuesta”. [43]

93. Sama koskee myös Ranskan tasavallan argumentteja Ranskan mantereen ja Korsikan välisen alueellisen yhteyden katkeamisen uhasta, joka muun muassa vaarantaisi lääkkeiden, verivalmisteiden, moottoripolttoaineiden, lämmityspolttoaineiden sekä välttämättömyystavaroiden täydennystoimitukset Korsikaan.

94. SNCM:n työntekijöiden pitkittynyt lakko, sitä seurannut Marseillen sataman ja Korsikan lentokenttien toiminnan seisauttaminen sekä Korsikan satamien myötätuntolakot (kuten vuonna 2005) aiheuttavat epäilemättä kiperiä ongelmia Ranskan viranomaisille.

95. Palaamatta toteamuksiini vuoden 2005 tapahtumista [44] siteeraan kuitenkin samassa tarkoituksessa siviilipuolustus- ja siviiliturvallisuudesta vastaavan keskusviraston (direction de la défense et de la sécurité civiles) muistiota, joka on päivätty 30.9.2005 ja jossa todetaan Solenzaran sotilaslentokentän käytettävyys (eli mahdollisuus järjestää huolto lentoaseman kautta säilyi); muistiossa todetaan vielä, että Haute-Corsen prefekti oli ryhtynyt Korsikan huollon edellyttämiin muihin toimenpiteisiin, kuten moottoripolttoaineiden myynnin rajoittamiseen, ja että hän aikoi ryhtyä myös muihin toimiin, kuten kuljetusyrityksiin kohdistuviin pakkolunastuksiin.

96. Kestävän kehityksen ministeriön 6.10.2005 lähettämä sähköpostiviesti osoittaa myös, että Korsikan öljytuotehuolto oli täysin mahdollista hoitaa ”purkamalla – *poliisin suojeluksessa* – Barcelonasta saapuvan öljylaivan lasti Ajacciossa”. [45] Viestissä todettiin lopuksi, että ”[l]ähes kaikkien saaren huoltoasemien varastoja on täydennetty”.

97. Argumentit, jotka koskevat yleiselle järjestykselle aiheutuvien erittäin vakavien häiriöiden sekä Ranskan mantereen ja Korsikan välisen alueellisen yhteyden katkeamisen uhkaa, on siis mielestäni hylättävä.

98. Toisenlaiset johtopäätökset johtaisivat tilanteeseen, jota on mahdoton hyväksyä ja jossa unionin lainsäädännön tehokkuus riippuisi sellaisten ryhmittymien hyvästä (tai pahasta) tahdosta tai enemmän tai vähemmän voimakkaasta vastarintavalmiudesta, joiden intressejä on loukattu unionin toimielinten päätöksillä tai niiden noudattamiseksi tehdyillä jäsenvaltioiden päätöksillä. [46] Olen komission tavoin sitä mieltä, että Ranskan tasavalta esittää tässä yhteydessä perusteluja, joissa annetaan ymmärtää, ettei se pysty muuta kuin antamaan periksi tällaisille uhitteleville ryhmittymille, joiden toimet saattavat horjuttaa yleistä järjestystä. Komissiokin totesi tästä lyhyesti istunnossa, että poliittiset hankaluudet eivät tarkoita samaa kuin täytäntöönpanon täysi mahdottomuus.

42 — Ks. myös ratkaisuehdotukseni SNCM ja Ranska v. Corsica Ferries France (C-533/12 P ja C-536/12 P, EU:C:2014:4, 72 ja 73 kohta).

43 — Tuomio SNCM ja Ranska v. Corsica Ferries France (C-533/12 P ja C-536/12 P, EU:C:2014:2142, 40 ja 41 kohta). Ks. vastaavasti myös tuomio Corsica Ferries France v. komissio (T-565/08, EU:T:2012:415, 103 ja 104 kohta).

44 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 88 kohta.

45 — Kursivointi tässä.

46 — Ks. vastaavasti tuomio komissio v. Ranska (C-121/07, EU:C:2008:695, 72 kohta), jossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että ”[v]aikka oletetaan, että yhteisön antamien sääntöjen täytäntöönpano on todellisuudessa osittain syynä Ranskan tasavallan vetoamiin ongelmiin, on erityisesti todettava, että jäsenvaltio ei voi yhteisön toimenpiteen täytäntöönpanossa ilmenneisiin soveltamisvaikeuksiin – mukaan lukien vaikeuksiin, jotka liittyvät yksityisten vastarintaan – vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut yhteisön oikeussääntöjen mukaisia velvoitteita ja määräaikoja”.

4. Vilpittömän yhteistyön puute

99. Rohkenen vielä lisätä, että niiden tilanteiden osalta, joissa jäsenvaltio kohtaa vaikeuksia komission päätöksen täytäntöönpanossa, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä määrätään, että komission ja jäsenvaltion on ”jäsenvaltioiden ja [unionin] toimielinten välistä keskinäistä velvollisuutta lojaaliin yhteistyöhön koskevan säännön, joka on muun muassa [SEUT 4 artiklan 3 kohdan] taustalla, perusteella oltava yhteistyössä vilpittömässä mielessä vaikeuksien voittamiseksi [EUT-]sopimuksen määräyksiä ja muun muassa valtiontukisääntöjä noudattaen”. [47]

100. Unionin tuomioistuin on useaan otteeseen katsonut, että ”täytäntöönpanon täydellistä mahdottomuutta koskeva edellytys ei täyty silloin, jos vastaajana oleva jäsenvaltio vain ilmoittaa komissiolle, että päätöksen toimeenpanossa on oikeudellisia, poliittisia tai käytännön vaikeuksia, ja jos se ei ryhdy todellisiin toimenpiteisiin kyseisiä yrityksiä vastaan periäkseen tuen takaisin ja jos se ei ehdota komissiolle sellaisia vaihtoehtoisia päätöksen täytäntöönpanotapoja, joiden avulla nämä vaikeudet voitaisiin voittaa”. [48]

101. Oikeudenkäyntiaineistosta käy selvästi ilmi, ettei Ranskan tasavalta ole ryhtynyt mihinkään tämänkaltaisiin toimiin kyseisiä yrityksiä vastaan eikä se ole ehdottanut komissiolle mitään vaihtoehtoisia päätöksen täytäntöönpanotapoja, joiden avulla väitetyt vaikeudet voitaisiin voittaa.

102. Näin ollen Ranskan tasavalta ei ole täyttänyt velvollisuuttaan toteuttaa asetetuissa määräajoissa kaikkia tarvittavia toimenpiteitä periäkseen riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa sääntöjenvastaisiksi ja sisämarkkinoille soveltumattomiksi todetut valtiontuet takaisin tuensaajilta.

B *Toinen väite, jonka mukaan kaikkia sääntöjenvastaisia tukimaksuja ei ole peruttu*

103. Komissio moittii kannekirjelmässään Ranskan tasavaltaa siitä, ettei se ole perunut asetetuissa määräajoissa kaikkia riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tukimaksuja.

104. Komission mielestä riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 4 kohdan vastaisesti näitä maksuja ei ole keskeytetty välittömästi eikä peruttu. Se selittää kannekirjelmässään, että OTC:n hallituksen 25.6.2013 hyväksymään OTC:n alustavaan talousarvioon vuodelle 2013 sisältyi kaksi taloudellista korvausta: 78 014 930 euroa SNCM:lle ja 32 627 141 euroa CMN:lle. Nämä määrät kattoivat sekä perus- että lisäpalvelun, ja niissä oli otettu huomioon edellisten vuosien vastaavat määrät.

105. Komissio viittaa myös 29.11.2013 päivättyyn sähköpostiviestiin, [49] jossa Ranskan viranomaiset väittävät keskeyttäneensä lisäpalvelua koskevan korvauksen maksun heinäkuussa 2013 ja jossa komissiolle toimitetaan tosite maksuosoituksesta, jonka OTC oli SNCM:lle lähettänyt ja josta käy ilmi, että korvaus oli maksettu ainoastaan peruspalvelusta.

106. Komission mielestä maksuosoituksesta ei käy kuitenkaan ilmi, että lisäpalvelua koskevan korvauksen maksu oli keskeytetty heinäkuussa 2013, vaan se osoittaa ainoastaan peruspalvelua koskevan maksun, eivätkä Ranskan viranomaiset myöskään anna mitään tietoja siitä, miten kyseinen määrä oli laskettu.

47 — Tuomio komissio v. Ranska (C-214/07, EU:C:2008:619, 45 kohta). Ks. vastaavasti myös tuomio komissio v. Italia (C-348/93, EU:C:1995:95, 17 kohta); tuomio komissio v. Ranska (C-261/99, EU:C:2001:179, 24 kohta) ja tuomio komissio v. Espanja (C-485/03 – C-490/03, EU:C:2006:777).

48 — Tuomio komissio v. Ranska (C-214/07, EU:C:2008:619, 46 kohta). Ks. vastaavasti myös tuomio komissio v. Espanja (C-404/00, EU:C:2003:373, 47 kohta); tuomio komissio v. Italia (C-99/02, EU:C:2004:207, 18 kohta); tuomio komissio v. Kreikka (C-415/03, EU:C:2005:287, 43 kohta) ja tuomio komissio v. Espanja (C-485/03 – C-490/03, EU:C:2006:777, 74 kohta).

49 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 23 kohta.

107. Ranskan tasavalta väittää vastineessaan, että lisäpalvelua koskevan korvauksen maksaminen keskeytettiin jo heinäkuussa 2013. Se esittää väitteensä tueksi

— kyseisen maksuosoituksen, joka sen mielestä osoittaa, että OTC oli maksanut SNCM:lle heinäkuussa 2013 vain 2 880 160 euroa peruspalvelusta,

— vastineeseen liitetyt SNCM:n tiliotteet, jotka osoittavat tämän saaneen heinäkuusta 2013 lähtien vain 2 880 160 euroa peruspalvelusta eikä enää 6 130 160 euroa, joka maksettiin kesäkuuhun 2013 saakka peruspalvelusta ja lisäpalvelusta, ja

— välitoimihakemuksen (demande de référé provision), jonka SNCM jätti 12.12.2013 tribunal administratif de Bastialle (Bastian hallinto-oikeus) ja jonka tarkoituksena oli OTC:n velvoittaminen maksamaan 16 225 000 euron suuruinen summa lisäpalvelua koskevan korvauksen laiminlyömisestä.

108. Ranskan tasavalta korostaa myös, että OTC laski peruspalvelun toimittamisesta SNCM:lle maksettavan korvauksen määrän heinäkuun 2013 ja joulukuun 2013 väliseltä ajalta menetelmällä, jota komissio käytti riidanalaisen päätöksen 218 perustelukappaleessa.

109. Komissio luopui edellä esitettyjen seikkojen perusteella vastauskirjelmässään toisesta väitteestään siltä osin kuin se koski lisäpalvelusta 23.7.2013 alkaen maksettujen korvausten keskeyttämättä jättämistä ja sitä koskevien riittävien tietojen toimittamatta jättämistä.

110. Komissio pysyttää kuitenkin voimassa väitteensä, joka koskee SNCM:lle lisäpalvelua koskevana korvauksena suoritettavien maksujen keskeyttämättä jättämistä ajanjaksolla, joka alkaa 3.5.2013 – jolloin riidanalainen päätös annettiin tiedoksi Ranskan tasavallalle – ja päättyy 23.7.2013. Komission mukaan SNCM:n tiliotteista käy nimittäin ilmi, että Ranskan viranomaiset ovat suorittaneet kyseisellä ajanjaksolla kolme 6 130 160 euron suuruista kuukausittaista maksua, joissa oli kaikissa saajana SNCM.

111. Ranskan tasavalta ei kiistä tätä seikkaa vastaajan vastauksessaan ja vahvisti tämän myös istunnossa.

112. Lisäpalvelua koskevan korvauksen maksaminen olisi kuitenkin pitänyt keskeyttää heti sen jälkeen, kun riidanalainen päätös annettiin tiedoksi Ranskan tasavallalle, eli 3.5.2013, kuten kyseisen päätöksen 3 artiklan 4 kohdassa määrätään. Komissio huomauttaakin, etteivät Ranskan viranomaiset ole esittäneet mitään tietoja eivätkä edes väitteitä siitä, että 3.5.2013–23.7.2013 maksettaviksi kaavailtujen lisäpalvelukorvausten maksaminen olisi keskeytetty tai peruttu. Ei ole myöskään esitetty mitään ilmoitusta siitä, että Ranskan viranomaiset olisivat perineet takaisin kyseisellä ajanjaksolla maksetut korvaukset.

113. Koska Ranskan tasavalta ei ole perunut asetetuissa määräajoissa kaikkia riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tukimaksuja, se ei ole täyttänyt velvoitteita, jotka sille asetettiin riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 4 kohdassa.

### *C Kolmas väite, jonka mukaan komissiolle annettava ilmoitus on laiminlyöty*

114. Koska Ranskan tasavalta ei ole ryhtynyt asetetuissa määräajoissa tarvittaviin toimiin tulevien tukimaksujen perumiseksi ja jo maksettujen tukimäärien takaisin perimiseksi, se ei ole myöskään täyttänyt riidanalaisen päätöksen 5 artiklassa sille asetettua velvoitetta ilmoittaa komissiolle toteutetuista toimenpiteistä riidanalaisen päätöksen tiedoksi antamista seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

115. Tätä toteamusta tukee se seikka, että Ranskan tasavalta on jopa jättänyt vastaamatta niihin huomautuksiin ja selvityspyyntöihin, joita komissio oli sille lähettänyt Ranskan viranomaisten laiminlyötyä kaikki ilmoituksensa.

116. Siteeraan esimerkinomaisesti 20.9.2013 päivättyä kirjettä, jonka komissio lähetti Ranskan tasavallan pysyvälle edustustolle Euroopan unionissa ja jossa se valittaa, ettei sen huomautuksiin ja selvityspyyntöihin ”ole lainkaan vastattu” ja etteivät ”Ranskan viranomaiset ole [riidanalaisessa päätöksessä] asetettujen eri määräaikojen jälkeen – – lähettäneet komission yksiköille *mitään asiakirjaa*, jolla olisi ilmoitettu mainitun [p]äätöksen täytäntöönpanosta”.[50] Ranskan viranomaiset vastasivat tähän muistutuskirjeeseen vasta kaksi kuukautta myöhemmin 29.11.2013 päivätyllä sähköpostiviestillään.

## VI **Oikeudenkäyntikulut**

117. Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

118. Komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista, ja Ranskan tasavallan on mielestäni katsottava hävinneen asian olennaisin osin. Se on siis velvoitettava korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

## VII **Ratkaisuehdotus**

119. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

1) Ranskan tasavalta ei ole noudattanut SEUT 288 artiklan neljännen kohdan eikä valtiontuesta SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), jota Ranska on myöntänyt Société Nationale Corse Méditerranée -yhtiölle ja Compagnie Méridionale de Navigation -yhtiölle, 2.5.2013 tehdyn komission päätöksen 2013/435/EU 3–5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut asetetuissa määräajoissa kaikkia tarvittavia toimenpiteitä periäkseen Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA:lta takaisin kyseisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa sääntöjenvastaisiksi ja sisämarkkinoille soveltumattomiksi todetut valtiontuet, koska se ei ole perunut asetetuissa määräajoissa kaikkia kyseisen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tukimaksuja ja koska se ei ole ilmoittanut komissiolle asetetussa määräajassa toimenpiteistä, joihin kyseisen päätöksen noudattamiseksi on ryhdytty.

2) Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

50 — Kursivointi tässä.